

Sygn. akt IV Cz 113/14

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu IV Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Wójtowicz

Sędziowie: SO Irena Koś /spr/

SO Joanna Kaczmarek-Kęsik

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2014 roku w Radomiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. W.

przeciwko B. S., K. S.

o wydanie nieruchomości

na skutek zażalenia A. W.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kozienicach

z dnia 28 stycznia 2014 roku, sygn. akt VI C 38/13

postanawia:

oddalić zażalenie

Sygn. akt IV Cz 113/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Kozienicach, po uprzednim oddaleniu wniosku powódki A. W. o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od wyroku z dnia 2 października 2013 r. odrzucił apelację jako wniesioną po upływie ustawowego terminu.

--	--	--

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne.

Powódka z zachowaniem ustawowego terminu złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku i przesłanie na jej adres. Powódka była reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego i zgodnie z art.133§1 kpc odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłano pełnomocnikowi powódki, który otrzymał go w dniu 25 października 2013 roku. Termin do wniesienia apelacji upływał z dniem 8 listopada 2013 roku . Powódka złożyła apelację w dniu 12 listopada 2013 roku, która jako złożona z przekroczeniem terminu została odrzucona postanowieniem z dnia 14 listopada 2013 roku. Powyższe postanowienie doręczone zostało pełnomocnikowi powódki w dniu 18 listopada 2013 roku i jako niezaskarżone stało się prawomocne. W dniu 23 grudnia 2013 roku powódka złożyła apelację wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu do jej złożenia jednocześnie zawiadamiając o wypowiedzeniu w dniu 22 grudnia 2013 roku

pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu. Podała, że jej pełnomocnik przesłał jej w dniu 30 października 2013 roku odpis wyroku wraz z uzasadnieniem informując, iż termin do wniesienia apelacji upływa w dniu 12 listopada 2013 roku i dlatego w tym dniu powódka złożyła apelację. O treści postanowienia o odrzuceniu apelacji nie została poinformowana przez swojego pełnomocnika. Uzyskała ją dopiero od pozwanej B. S. w dniu 17 grudnia 2013 roku. Zdaniem Sądu Rejonowego za stronę w rozumieniu art.168§1 kpc uważa się także pełnomocnika procesowego. Powódka nie wykazała by w okresie, w którym była reprezentowana przez pełnomocnika tj. do dnia 22 grudnia 2013 roku, kiedy wypowiedziała pełnomocnictwo, jej pełnomocnik był pozbawiony możliwości działania w tym złożenia apelacji. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą Sądu Najwyższego (z dnia 28 maja 2013 roku w sprawie V CZ 160/12, z dnia 8 maja 2013 roku w sprawie I CZ 35/13, z dnia 1 grudnia 2013 roku w sprawie I CZ 130/110) zawinione przez pełnomocnika uchybienie terminu uniemożliwia jego przywrócenie na żądanie strony. Wadliwa komunikacja pomiędzy stroną a jej pełnomocnikiem (niezależnie czy dotyczy to wyłącznie strony czy też wyłącznie pełnomocnika czy też obu tych osób/ nie może stanowić przyczyny wyłączającej brak winy w uchybieniu terminu (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2011 roku w sprawie V CZ 52/11, z dnia 6 lipca 2012 roku w sprawie V CZ 25/12). Wniosek o przywrócenie terminu podlegał oddaleniu, a apelacja odrzuceniu, gdyż termin do jej wniesienia upływał z dniem 8 listopada 2013 roku i jej wniesienie w dniu 23 grudnia 2013 nastąpiło z przekroczeniem terminu /art. 370 k.p.c./

Zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego wniosła powódka A. W. zarzucając;

1. błędne zastosowanie i naruszenie art.133§3 w związku z art.168§1 k.p.c. i art.370 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie jej wniosku o przywrócenie terminu i w efekcie odrzucenie apelacji, podczas gdy zawinione przez profesjonalnego pełnomocnika radcę prawnego S. P. uchybienie terminu do wniesienia apelacji od wyroku uniemożliwia jej przywrócenie terminu na jej żądanie i skutkuje odrzuceniem apelacji, zwłaszcza gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wyraźnie wskazuje, iż sama złożyła wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku i wyraźnie żądała przesłania odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem na jej adres, a nie na adres pełnomocnika, co skutkuje pozbawieniem jej prawa do obrony i zaskarżenia wyroku niosąc negatywne dla niej skutki procesowe wobec zaniedbania pełnomocnika,

2. naruszenie art.45 Konstytucji i art.6 ust.1 EKPC poprzez pozbawienie jej możliwości sprawiedliwego rozpoznania sprawy przez sąd II instancji przez niezasadne przyjęcie, iż pomimo że działała w zaufaniu do profesjonalnego pełnomocnika jego zawinione zachowanie jest równoznaczne z niezachowaniem przez nią terminu do wniesienia apelacji w terminie i tym samym skutkuje to uniemożliwieniem jej zaskarżenia wyroku,

3. naruszenie art.5 k.c. przez pozbawienie jej prawa rozpoznania sprawy przez sąd II instancji bez jej winy, co jest niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przywrócenie jej terminu do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Koźlenicach w sprawie niniejszej z dnia 2 października 2013 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia Sądu Rejonowego, że apelacja powódki podlegała odrzuceniu jako wniesiona z uchybieniem ustawowego terminu.

Odrzucenie apelacji przez Sąd pierwszej instancji było konsekwencją oddalenia wniosku powódki o przywrócenie jej terminu do wniesienia apelacji, a wobec zarzutów i uzasadnienia zażalenia uznać należało, że skarżąca wniosła o rozpoznanie również tego rozstrzygnięcia /art.380 k.p.c./. Sąd Okręgowy podziela zatem także ustalenia Sądu Rejonowego, że nie zaistniała przesłanka z art.168§1 k.p.c. do przywrócenia powódce terminu do wniesienia apelacji.

Powódka wskazując przyczynę uchybienia terminu do wniesienia apelacji podała, że zobowiązała swego pełnomocnika- radcę prawnego do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku i wniesienia

przez niego apelacji, do czego się zobowiązał, a także oświadczyła mu, że zamierza wnieść również „swoją”, apelację. Pełnomocnik poinformował ją, że apelację powinna wnieść najdalej 12 listopada 2013 r., gdyż w tym dniu miał upływać termin do jej wniesienia. Nie miała wiedzy w jakiej dacie jej pełnomocnik otrzymał wyrok z uzasadnieniem i była zdana na jego wiedzę odnośnie upływu 14 dniowego terminu na wniesienia apelacji. Pełnomocnik nie wniósł apelacji z nieznanymi jej przyczynami, jej apelacja wniesiona 12 listopada 2013 r. została odrzucona jako wniesiona z uchybieniem ustawowego terminu. W zażaleniu skarżąca eksponuje zaś fakt, że wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku złożyła osobiście prosząc o przesłanie go na jej adres, a mimo to został doręczony jej pełnomocnikowi. Faktycznie wniosek o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku podpisany przez powódkę złożony został dwukrotnie, tj. w dniu 4 października 2013 r. w Urzędzie Poczтовым w K. /wpłynął do Sądu Rejonowego w Kozienicach 7 października 2013 r. k.148- 149/ i w dniu 7 października 2013 r. bezpośrednio na Biurze Podawczym tego Sądu- Biurze Podawczym w L. /k.150/ ze wskazaniem w obu przesłania go na adres powódki. Pomimo wskazania powódki, aby doręczenie wyroku z uzasadnieniem nastąpiło na jej adres, doręczenie to dokonane zostało jej pełnomocnikowi i miało to miejsce 25 października 2013r. /k.154/. Istotne znaczenie miało zatem to, czy w takiej sytuacji doręczenie uzasadnienia wyroku pełnomocnikowi powódki było skuteczne. Stwierdzić należy, że w dawniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażony został pogląd, że jeżeli strona reprezentowana przez pełnomocnika sama zgłasza wniosek o uzasadnienie i doręczenie jej odpisu uzasadnionego orzeczenia lub o doręczenie jej odpisu orzeczenia uzasadnianego i doręczanego z urzędu i sąd ten wniosek uwzględnia, to doręczenie wprost stronie zgodnie z jej żądaniem, jako prawnie skuteczne i nie naruszające art.133§3 k.p.c. wyłącza doręczenie pełnomocnikowi. Termin do zaskarżenia liczy się wówczas od daty doręczenia stronie, choćby środek odwoławczy wnosił jej pełnomocnik- postanowienie z dnia 29 stycznia 1968 r., I CZ 124/67, OSNCP 1968/10 poz. 170. Pogląd ten nawiązywał do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 1951 r. C 450/50 N. Prawo (...) str.39. W bieżącym orzecznictwie przeważa jednak stanowisko, że przepisy kodeksu postępowania cywilnego o doręczeniach mają charakter obligatoryjny, tj. wyłączają swobodną dyspozycję stron w zakresie sposobu doręczania pism sądowych. Unormowanie zawarte w art.133§3 k.p.c., wiąże zarówno sąd jak i same strony, które jedynie poprzez cofnięcie pełnomocnictwa lub jego wyraźne ograniczenie mogą uniknąć doręczenia przez sąd pisma do rąk osób w tym przepisie wymienionych. Wyrażona w art. 133§3 k.p.c. reguła, z której wynika, że sąd ma obowiązek doręczać pisma sądowe ustanowionemu pełnomocnikowi ma zastosowanie także wówczas, gdy wniosek o doręczenie, w tym uzasadnienia orzeczenia złożyła sama strona. To stanowisko wyrażone w postanowieniach Sądu Najwyższego: z dnia 8 września 1993 r., III CRN 30/93, OSNCP 1994/7-8 poz. 160, z dnia 23 listopada 2007 r., IV CZ 79/2007 LexPolonica nr 3994745, z dnia 15 kwietnia 2005 r., I CZ 20/2005, LexPolonica nr 2410054, w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2010 r., III CZP 21/2010, OSNC 2010/9 poz. 121/ podzieliła Sąd Okręgowy. Art.133§3 k.p.c. nie zawiera żadnych wyłączeń związanych z rodzajem pism podlegających doręczeniu. Kwestia doręczeń pism procesowych nie może podlegać dowolnemu uznaniu strony. Na powszechność praktyki doręczania pism sądowych ustanowionemu przez stronę pełnomocnikowi, również w sytuacji, gdy złożyła ona wniosek o doręczenie pisma z pominięciem pełnomocnika powołał się również Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu postanowienia z dnia 1 czerwca 2011 r., Ts 216/09, (...)B 2011/3/233 wyrażając pogląd, że za przyjętą przez orzecznictwo sądowe interpretacją art.133§3k.p.c. przemawia jego istotna rola w systemie gwarancji procesowych. Prawidłowe doręczenie ma fundamentalne znaczenie dla rozpoczęcia biegu terminów i jest z nimi związane w sposób nierozzerwalny. Zamierzeniem ustawodawcy było wyeliminowanie wszelkich rozbieżności w doręczeniu pism, a co za tym idzie zapobieżenie możliwości wystąpienia związanych z nimi problemów. W związku z tym, sąd doręcza pisma ustanowionemu pełnomocnikowi, także w sytuacji, gdy o doręczenie wystąpiła strona postępowania /por. powołane wyżej uzasadnienie postanowienia Trybunału Konstytucyjnego/. Powódka w sprawie niniejszej we wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku „na jej adres,, nie powiadomiła Sądu o cofnięciu bądź ograniczeniu pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu, a Sąd takiego ograniczenia nie mógł domniemywać. Wypowiedzenie zaś pełnomocnictwa przez powódkę radcy prawnemu nastąpiło dopiero z dniem 22 grudnia 2013 r., co odniosło skutek wobec Sądu z chwilą zawiadomienia go o tym, tj. w dacie wpływu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji, który nastąpił 30 grudnia 2013 r. /k.168-169/, a to zgodnie z art.94§1 k.c. Zdaniem Sądu Okręgowego doręczenie uzasadnienia wyroku pełnomocnikowi powódki- radcy prawnemu w dniu 25 października 2013 r. było skuteczne i od tej daty biegł dwutygodniowy termin do wniesienia apelacji powódki /art.369§1 k.p.c./. Pełnomocnik powódki nie wniósł jednak apelacji w jej imieniu. Natomiast powódka otrzymała uzasadnienie wyroku od swego

pełnomocnika- jak sama podała- w dniu 31 października 2013 r., a zatem przed upływem terminu do wniesienia apelacji, który upływał 8 listopada 2013 r. Błędne pouczenie przez pełnomocnika, na które powołała się powódka wnosząc o przywrócenie terminu, iż powinna wnieść apelację najdalej 12 listopada 2013 r., nie mogło być zatem w tych okolicznościach uznane za niezawinione przez powódkę uchybienie terminu przy wniesieniu apelacji. Przyczyną usprawiedliwiającą niedotrzymanie terminu może być udzielenie mylnej informacji przez pracownika sądu, np. o terminie zaskarżenia czy wnoszenia opłat. Błąd pełnomocnika- radcy prawnego w udzieleniu informacji odnośnie terminu do wniesienia apelacji obciąża stronę. Zauważyć należy również, że także w dacie 18 listopada 2013 r. / k.164/, tj. doręczenia przez Sąd Rejonowy radcy prawnemu postanowienia z 14 listopada 2013 r. o odrzuceniu apelacji wniesionej osobiście przez powódkę /w dacie 12 listopada 2013 r./ reprezentował on nadal powódkę.

Wbrew zarzutom zażalenia Sąd Rejonowy nie naruszył art.133§3 w związku z art.168§1 k.p.c. Skoro zaś wniosek powódki o przywrócenie terminu do wniesienia został oddalony, to apelacja powódki jako wniesiona po upływie ustawowego terminu podlegała odrzuceniu na podstawie art.370 k.p.c.

Nie mógł odnieść skutku zarzut zażalenia naruszenia art.5 kodeksu cywilnego, gdyż przepis ten stanowiący klauzulę generalną: społeczno- gospodarczego przeznaczenia prawa i zasad współżycia społecznego nie ma zastosowania przy ocenie przyczyn uchybienia terminu czynności procesowych przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego. Warunkiem przywrócenia terminu dokonania czynności procesowej jest to, aby niedokonanie tej czynności w terminie nastąpiło bez winy strony składającej wniosek o jego przywrócenie, co powołał już Sąd Rejonowy /art.168§1 k.p.c./. Nie można także podzielić zarzutu naruszenia art.45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jak i art.6 ust.1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w R. 4 listopada 1950 r. /Dz. U. z 1993, nr 61, poz. 284/, którą to zapewne powołała skarżąca. Powódka miała zagwarantowane prawo do sądu, jak też zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji. Każda ze stron ma takie samo prawo do zaskarżenia orzeczenia sądu pierwszej instancji a w celu skorzystania z niego powinna dopełnić przepisanych aktów staranności, przy uwzględnieniu wyższych wymogów dla profesjonalnych pełnomocników, co prawa tego nie ogranicza. Jedynie w przypadku bezprawnego zamknięcia drogi do instancji odwoławczej mogłoby dojść do naruszenia tych praw. Za tego rodzaju zamknięcie nie może być uznane odrzucenie apelacji z ustawowo określonych przyczyn- w niniejszych przypadku z powodu wniesienia jej po upływie ustawowego terminu.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na mocy art.385 w związku z art.397§2 k.p.c. oddalił zażalenie.

/J. K./ / G. W./ /I. K./